

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMAN120 Informatika a nyelv- és irodalomtudományban szem.

Tantárgy neve: Informatika a nyelv- és irodalomtudományban	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMAN120 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Tasi Réka adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Tasi Réka adjunktus	
Tantárgyi egység: Informatika a nyelv- és irodalomtudományban szem.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMAN120 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: IÓ (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A kurzus bevezetést nyújt a hallgatóknak az informatika felhasználási lehetőségeibe a nyelv- és irodalomtudományok területén. A szövegszerkesztési és tipográfiai alapismereteken túl a hallgatók megtanulják a tanulmányírás és a korrektúrakészítés mikéntjét, a bibliográfiák és adatbázisok használatát, illetve a kritikai kiadásokról tudhatnak meg többet.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Elősegíti, hogy a hallgató szakterülete művelésének hagyományos és elektronikus forrásaira vonatkozólag kiterjedt ismeretekkel rendelkezzen. <i>képesség:</i> Előmozdítja, hogy a hallgató a szükséges forrásokat és információkat kritikusan elemezze, vizsgálatukkal új összefüggésekre mutasson rá. <i>attitűd:</i> Elősegíti, hogy a hallgató érdeklődő, nyitott és elkötelezett legyen szakterületi ismereteinek és készségeinek bővítésében, valamint tágabb körű kulturális ismereteinek továbbfejlesztésében. <i>autonómia és felelősség:</i> Előmozdítja, hogy a hallgató felelősen képviselje saját tudományterületének, illetve saját munkájának szakmai eredményeit, elvárásait és módszereit és elfogadja más szak- és tudományterületek eltérő sajátosságait.</p>	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezető óra 2. Szövegszerkesztési alapismeretek 3. Tipográfiai alapismeretek 4. Címek, alcímek; tartalomjegyzék készítése 5. Irodalomjegyzék, név- és tárgymutató 6. Jegyzetelés: lábjegyzetek, végjegyzetek készítése 	

7. Különböző címléírási és jegyzetelési gyakorlatok, sztenderdek. Bibliográfiai adatbázis-kezelők
8. Korrektúrakészítés hagyományosan, korrektúrakészítés szövegszerkesztőben
9. Bibliográfiai adatbázis-kezelők
10. Elektronikus-digitális katalógusok, metakatalógusok, bibliográfiák, repertóriumok
11. Digitális könyvtárak, szövegtárak, adatbázisok, stb.
12. A kritikai kiadás és a hálózati kritikai kiadás. Kritikai kiadás és XML
13. Open Access a tudományban
14. Tudás ellenőrzése, a félév értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgálhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma. Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

BARTÓK István, *Az internet az irodalomkutatás szolgálatában = Bevezetés a régi magyarországi irodalom filológiájába*, szerk. HARGITTAY Emil, Bp., Universitas Könyvkiadó, 20033, 16–22.

KECSKEMÉTI Gábor, *Filológiai problémák a magyarországi irodalomtudományi kutatásban és a számítógépes kézirat-előkészítésben = Bevezetés a régi magyarországi irodalom filológiájába*, szerk. HARGITTAY Emil, Bp., Universitas Könyvkiadó, 20033, 132–146.

A Companion to Digital Humanities, ed. by Susan SCHREIBMAN, Ray SIEMENS, John UNSWORTH, Oxford, Blackwell, 2004.

Tipográfia és helyesírás 30 nyelvhez, szerk. ÉRDI Júlia, GARAI Péter, Bp., Akadémiai, 2007.

VIRÁGVÖLGYI Péter, *A tipográfia mestersége – számítógéppel*, Bp., Osiris Kiadó, 2007.

HORVÁTH Iván, *Számítógép és irodalomtudomány*, Alföld, 61(2010)/3, 9–28.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

DEBRECZENI Attila, *Kritikai kiadás papíron és képernyőn = Textológia – filológia – értelmezés: Klasszikus magyar irodalom*, szerk. CZIFRA Mariann, SZILÁGYI Márton, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2014 (Csokonai Könyvtár: Bibliotheca Studiorum Litterarium, 55), 26–39.

Susan HOCKEY, *Electronic Texts in the Humanities: Principles and Practice*, Oxford University Press, 2000.

KIRÁLY Péter, *Kritikai kiadás és XML = Septuagesimo anno humanissime peracto: Tanulmányok Kulcsár Péter 70. születésnapjára*, szerk. HORVÁTH Zita, Miskolc, Miskolci Egyetem, 2004 (Publicationes Universitatis Miskolcensis: Sectio Philosophica, tom. IX, fasc. 4), 119–149.

ZSOLDOS-DEMJÉN Anetta, *Digitális szövegrögzítés TEI irányelvek alapján = Filológia és textológia a régi magyar irodalomban*, Tudományos konferencia, Miskolc, 2011. május 25–28, szerk. KECSKEMÉTI Gábor, TASI Réka, Miskolc, Miskolci Egyetem BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet, 2012, 491–503.